

Kaskovakuutuksen sisältö muodostuu vakuutuskirjasta, näistä vakuutusehdoista ja yleisistä sopimusehdoista.

1 VAKUUTUKSEN VOIMASSAOLO	1
2 VAKUUTUKSEN KOHDE	1
2.1 Rajoitukset	2
3 VAKUUTUSTURVAT	2
3.1 Törmäysturva	2
3.2 Varkauturva	2
3.3 Paloturva	2
3.4 Hirviturva	2
3.5 Ilkivaltaturva	2
3.6 Lunasturva	2
3.7 Hinaus ja matkakulut -turvat	2
3.7.1 Hinaus ja matkakulut	2
3.7.2 Hinaus ja matkakulut ulkomaille	2
3.7.2.1 Ajoneuvon hinaus ja kuljettaminen	2
3.7.2.2 Matkan keskeytymisestä aiheutuneet muut kustannukset	2
3.7.3 Korvaamisen rajoitukset Hinaus ja matkakulut -turvissa	2
3.8 Sijaisautopalvelu	3
3.8.1 Korvaamisen rajoitukset Sijaisautopalvelussa	3
3.9 Keskeytysturva	3
3.10 Rahoitusturva	3
3.11 Lasiturva	3
3.12 Vastuuturva ulkomaille	4
3.12.1 Korvaamisen rajoitukset Vastuuturvassa ulkomaille	4
3.12.2 Korvausvaatimuksen käsittely Vastuuturvassa ulkomaille	4
3.13 Pysäköintiturva	4
3.14 Eläinkolariturva	4
3.15 Lemmikiturva	4
3.15.1 Vahinkojen korvaaminen Lemmikiturvasta	4
3.15.2 Korvaamisen rajoitukset Lemmikiturvassa	4

Ajoneuvon liikennekäytöstä poistaminen

Ajoneuvorekisteriin merkityn ajoneuvon vakuutusmaksua palautetaan siltä ajalta, jona ajoneuvo on ollut liikennekäytöstä poistettuna. Moottoripyörillä yhtäjaksoisen liikenteestä poistamisen ajan tulee olla vähintään 30 vuorokautta.

Vakuutusmaksun palauttaminen edellyttää, että ajoneuvon omistaja tai haltija on liikennekäytöstä poiston alkamispäivänä tehnyt siitä rekisteri-ilmoituksen Trafille.

Maksunpalautus kultakin päivältä on 1/360 osaa Törmäysturvan vuosimaksusta.

Ajoneuvon liikennekäytöstä poistoissa maksunpalautusta ei anneta

- vakuutusista, joiden hinnoittelu perustuu vuodenaikahinnoitteluun
- museoajoneuvovakuutuksista
- vientikivellisistä ajoneuvoista.

Liikennekäytöstä poiston aikana ei Törmäysturva ole voimassa. Törmäysturvasta korvataan kuitenkin liikennekäytöstä poiston aikana luonnonilmiöstä ulkoapäin äkillisesti ja ennalta arvaamattomasti aiheutuneet vahingot.

Korvauksen maksaminen liikennekäytöstä poiston aikana tapahtuneista vahingoista edellyttää, että ajoneuvoa ei ole käytetty liikenteeseen tai muuhun ajoon.

Vakuutus päättyy, jos ajoneuvon liikennevakuutus irtisanotaan, kun ajoneuvo poistetaan lopullisesti ajoneuvorekisteristä, poistetaan Ahvenanmaalle tai ulkomaille tai se siirtyy lain perusteella kunnan omistukseen.

Vakuutusmaksuun vaikuttavat seikat ja bonusoikeus

Kaskovakuutuksen maksuun vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa vakuutusnottajan, hänen perheenjäsentensä, ajoneuvon omistajan, haltijan, vakuutetun tai kuljettajan ominaisuudet, kuten ikä, asuinpaikka, asuin- ympäristö ja postinumero sekä vakuutus- ja vahinkohistoria, ajoneuvo ja sen ominaisuudet, käyttöpaikka, käyttötarkoitus, käyttömäärä ja -tapa, käyttöaika sekä vakuutusturvan laajuus ja omavastuun suuruus.

Maksuun vaikuttavat tekijät voivat vaihdella eri ajoneuvojen välillä.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus muuttaa vakuutusmaksua vakuutuskauden vaihtuessa vakuutusnottajan, ajoneuvon haltijan, ajoneuvon kuljettajien tai ajoneuvon iän muuttumisen seurauksena. Tällöin vakuutusmaksu muuttuu iän muutosta vastaavan tilastollisen vahinkoriskin muutoksen mukaisesti. Kun iän vaikutus vahinkoriskin muuttuu, vakuutusmaksua voidaan muuttaa paremmin riskiä vastaavaksi.

Vakuutuksissa, joissa vakuutuksen hintaan vaikuttaa ajoneuvon ajosuorite tai käyttötapa, vakuutusyhtiö voi muuttaa vakuutusmaksua vakuutuskauden vaihtuessa, jos ajoneuvon ajosuorite tai käyttötapa on muuttunut. Tällöin vakuutusmaksua voidaan muuttaa ajosuoriteen tai käyttötavan muutosta vastaavan tilastollisen vahinkoriskin muutoksen mukaisesti. Kun ajosuoriteen tai käyttötavan vaikutus vahinkoriskin muuttuu, vakuutusmaksua voidaan muuttaa paremmin riskiä vastaavaksi.

3.16 Henkilöturva	4
3.16.1 Korvausmäärät henkilöturvassa	5
3.16.2. Henkilöturvan päätyminen	5
4 VAKUUTUSTURVIEN YLEISET RAJOITUKSET	5
5 SUOJELUOHJEET	5
5.1 Omaisuuden turvallinen käyttö	5
5.2 Säilytys	5
6 VAHINKOJEN KORVAAMINEN	6
6.1 Korvaamisen perusteet	6
6.1.1 Välttöön esinevahinko ja muut korvattavat kustannukset	6
6.1.2 Vahinkotarkastus	6
6.1.3 Korvaamisen rajoitukset	6
6.2 Omaisuuden hinnan ja vahingon määrän arvioiminen	6
6.2.1 Käypä hinta	6
6.2.2 Ikävähennykset	6
6.3 Korvaamistavat	6
6.3.1 Korjaaminen	6
6.3.2 Kertakorvaus	6
6.3.3 Tilalle hankkiminen	6
6.3.4 Lunastus	6
6.3.4.1 Lunastusturva	6
6.4 Omavastuu ja muut vähennykset	7
6.4.1 Omavastuu	7
6.4.2 Henkilön menettelyn vaikutus korvausta vähentävänä	7
6.4.2.1 Samastaminen	7
6.4.2.2 Vakuutusyhtiön takautumisoikeus autovahingoissa	7
6.4.3 Verolainsäädännön vaikutus korvauksen määrään	7
6.4.4 Vähennysten laskemisjärjestys	7

Vakuutusnottajan tai ajoneuvon haltijan väestökisteriin merkityn kotiosoitteen muuttuessa vakuutuksen hinta muuttuu sen mukaiseksi, mikä on vakuutuksen hinta ottaen huomioon uusi kotiosoite.

Muut tilanteet, joissa vakuutusyhtiöllä on oikeus muuttaa vakuutusmaksua, on kerrottu yleisissä sopimusehdoissa.

Bonusoikeudellisen Kaskovakuutuksen Törmäysturvan maksusta annetaan maksualennus vakuutusyhtiön bonussääntöjen mukaisesti.

Bonus nousee 10 prosenttiyksikköä sellaisen vakuutuskauden jälkeen, jonka aikana Törmäysturvan perusteella ei ole maksettu korvausta ja ajoneuvo on ollut Törmäysturvalla vakuutettuna:

- moottoripyörät vähintään 90 vuorokauden ajan, vuodenaikahinnoittelussa tuotteessa 300 vuorokautta
- muut ajoneuvot vähintään 140 vuorokauden ajan.

Vuoden mittaisen ajanjakson kuluessa bonus voi nousta vain yhden kerran. Korkein mahdollinen bonus on yksityiskäyttöisillä henkilö-, paketti- ja matkailuautoilla sekä moottoripyörillä 70 prosenttia, muilla ajoneuvoilla 60 prosenttia.

Bonus pienenee jokaisen Törmäysturvasta korvatun vahingon seurauksena 20 prosenttiyksikköä. Bonus ei alene vahingoissa, joissa raekuuro tai myrsky on vaurioittanut ajoneuvoa tai pysäköity ajoneuvo on vaurioitunut äkillisestä vedenpinnan noususta.

Jos ajoneuvon liissä olevan liikennevakuutuksen bonus on vahingon sattuessa 80 % (tai ennen 20.5.2017 alkaneessa liikennevakuutuksessa 75 %), ei ensimmäinen vahinko kullakin vakuutuskaudella alenna kaskovakuutuksen bonusta.

1 VAKUUTUKSEN VOIMASSAOLO

Vakuutus on voimassa kaikkialla Euroopassa ja sen ulkopuolisissa Green Card -sopimusmaissa Irania lukuun ottamatta, ellei voimassaoloalueesta ole vakuutuskirjassa tai vakuutusturvan kohdalla toisin mainittu.

Vastuuturva ulkomaille on voimassa vain Green Card -sopimusmaissa, jotka eivät kuulu Euroopan talousalueeseen (ETA). Vastuuturva ulkomaille ei ole voimassa Iranissa.

Vakuutus ei ole voimassa osamaksu-, rahoitus- tai leasingosimuksen kohteen omistajan hyväksi, ellei vakuutukseen sisälly Rahoitusturvaa. Vakuutus ei ole voimassa vertaisvuokrauksissa, joissa ajoneuvoa käytetään ulkomaille, ellei siitä ole lfin kanssa erikseen sovittu.

2 VAKUUTUKSEN KOHDE

Vakuutuksen kohteena on vakuutuskirjassa mainittu moottorijoneuvo sekä siihen kiinteästi asennetut, ajoneuvossa liikenteessä käytettäväksi tarkoitetut vakiovarusteet sekä moottoripyörää, mopoa ja moottorikelkkaa käytettäessä myös kypärä ja kypäräpuhelin.

Vakiovarusteina pidetään myös tavanomaisia, kiinteästi asennettuja, liikenteessä käytettäväksi tarkoitettuja lisävarusteita kohdassa 2.1 mainituin rajoituksin.

Vakuutuksen kohteena ovat myös vakuutettuun ajoneuvoon kuuluvat, varastoituna olevat yksi kesä- tai talvirengaskerta, kattoteline ja suksiboksi.

2.1 Rajoitukset

Vakuutuksen kohteena eivät ole

- 1) kilpailukäyttöön tarkoitetut varusteet ja rakenteet
- 2) helmiäishohto-, koriste- ja muut erikoismaalaukset eivätkä teippaukset ja kumipinnoitteet. Ajoneuvovalmistajan normaalin värivalikoimaan kuuluvia värejä ei pidetä erikoismaalauksina.
- 3) ajoneuvon varaosat tai osien kaksoiskappaleet
- 4) turvallisuus- tai viranomaismääräysten vastaiset tai niiden vastaisesti asennetut laitteet
- 5) jälkiasennetut alustasarjat ja säädettävät alustat, erikoisiskunvaimentimet ja madallusjouset, erikoispuolat ja kallistuksenvakaajat, poltto-ai-neensyötön ja moottorinohjauksen osat ja ohjelmoinnit sekä muut moottorin tehon tai väännön lisäämiseksi tarkoitetut osat tai ohjelmoinnit, erikoiskytkimet ja -vauhtipyörät sekä muut viritys- ja tuning-osat.
- 6) muissa ajoneuvoissa kuin autoissa jälkiasennetut radio-, kasetti-, CD- ja muut äänentoistolaitteet, televisio-, video- ja DVD-laitteet. Muissa ajoneuvoissa kuin autoissa jälkiasennetut navigaattorilaitteet ovat vain Törmäysturvan kohteena.
- 7) muut matkapuhelimet kuin autojen kiinteästi asennetut autopuhelimet
- 8) poltto- ja voiteluaineet.

Autoissa jälkiasennetut radio-, kasetti-, CD- ja muut äänentoistolaitteet, televisio-, video-, DVD- ja autonavigaattorilaitteet ja autopuhelimet ovat vakuutuksen kohteena Huippukaskossa ja Täyskaskossa yhteensä 6 000 euron määrään, Etukaskossa yhteensä 3 000 euron määrään ja Osakaskossa yhteensä 600 euron määrään asti. Nämä enimmäiskorvausmäärät sisältävät myös asennustarvikkeet ja -kustannukset.

3 VAKUUTUSTURVAT

Vakuutukseen sisältyvät turvat on merkitty vakuutuskirjaan.

3.1 Törmäysturva

Törmäysturvasta korvataan äkillisen, ennalta arvaamattoman, ulkoisen tapahtuman aiheuttama välitön esinevahinko, jonka syynä on törmäys, tieltä suistuminen, kaatuminen tai muu vastaava ulkoinen tapahtuma.

3.2 Varkauturva

Varkauturvasta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä on rikoslain tarkoittama varkaus, luvaton käyttö, käyttövarkaus tai niiden yritys, kun vakuutuksen kohde on ollut teon tapahtumahetkellä lukittu tai lukitussa säilytysuojassa, johon ulkopuolisilla ei ole pääsyä.

Ajoneuvo on lukittu, kun sen koritila, ovet, ikkunat ja kuormatila on suljettu ja lukittu ja lukot täyttävät suojaustehtävänsä, ajoneuvon lukitsemiseen käytettävät avaimet on poistettu ajoneuvosta ja luvattoman käytön estämiseksi tarkoitettu laite tai ohjauslukko on käytössä. Lukitusvaatimus koskee kaikkia ajoneuvoja.

Ajoneuvo, jossa ei ole ohjauslukkoa, katsotaan lukituksi vain, kun se on lukittu erillisellä lukolla. Toisessa ajoneuvossa tai perävaunussa oleva ajoneuvo katsotaan lukituksi vain, kun ne molemmat on lukittu. Matkailu- ja muut perävaunut katsotaan lukituksi vain, kun ne on lukittu aisalukolla, vannelukolla tai ketjulla ja lukolla.

Varkausvahingon yhteydessä menetetyt ajoneuvon lunastuksen tai tilalle hankkimisen edellytyksenä on lisäksi, että menetettyä ajoneuvoa ei ole löytenyt 30 päivän kuluessa siitä, kun vakuutusyhtiö on saanut tiedon vahingosta ja kun poliisiviranomaiselle tehtiin asiasta rikosilmoitus.

Vakuutuksenottajan on vaadittava edellä mainitusta rikoksesta epäillyn henkilön syyteeseen asettamista.

3.3 Paloturva

Paloturvasta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä on irtipäässyt tuli tai ajoneuvoon suoraan kohdistunut salamanisku.

Paloturvasta ei korvata vahinkoa sähkölaitteelle, johdolle, johtosarjalle tai ajoneuvon elektroniselle ohjausyksikölle silloin, kun vahinko on aiheutunut niiden tai niihin liittyvien johtojen tai johtosarjan ylikuumentumisesta, oikosulusta, ylijännitteestä tai muusta sisäisestä rikkoutumisesta. Paloturvasta ei myöskään korvata ajoneuvon moottorin tai pakoputkiston sisällä tapahtuneesta palosta tai räjähdyksestä niille itselleen aiheutunutta vahinkoa.

Varkauden tai käyttövarkauden yhteydessä tapahtunut palovahinko korvataan vain, jos vakuutuksen kohde oli varkauden tai käyttövarkauden hetkellä lukittu tai lukitussa tai jatkuvasti vartioidussa säilytysuojassa.

3.4 Hirviturva

Hirviturva on 1.1.2018 korvattu sitä laajemmalla Eläinkolariturvalla.

3.5 Ilkivaltaturva

Ilkivaltaturvasta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä on tahallinen vahingonteko. Ilkivaltaturvasta ei korvata vahinkoa, joka on aiheutettu toisella ajoneuvolla.

Varkauden tai käyttövarkauden yhteydessä tapahtunut tai ajoneuvon sisältöihin kohdistunut ilkivaltavahinko korvataan vain, jos vakuutuksen kohde oli varkauden tai käyttövarkauden hetkellä lukittu tai lukitussa tai vartioidussa säilytysuojassa.

Vakuutuksenottajan on vaadittava edellä mainitusta rikoksesta epäillyn henkilön syyteeseen asettamista.

3.6 Lunastusturva

Lunastusturvasta maksetaan korvaus ajoneuvon lunastustilanteissa ehto-kohtaan 6.3.4 sääntöjen mukaan.

3.7 Hinaus ja matkakulut -turvat

3.7.1 Hinaus ja matkakulut

Hinaus ja matkakulut -turvasta korvataan ajoneuvon hinaus lähimpään korjaamoon ajon keskeytyessä Suomessa välittömästi ajoneuvon vian, vaurioitumisen tai tieltä suistumisen seurauksena. Vakuutetun tulee ennen hinausauton tilaamista ottaa yhteyttä vakuutusyhtiöön, jolla on oikeus valita hinausliike.

Hinauskustannusten sijasta voidaan korvata työ- ja materiaalikustannukset vaurion tai vian korjaamisesta tapahtumapaikalla. Varaosia ei korvata. Korvausta maksetaan enintään säästyneiden hyväksyttävien hinauskustannusten määrään asti.

Lisäksi korvataan muita ajon keskeytymisestä aiheutuneita tarkoituksenmukaisia, ylimääräisiä matka-, asumis- ja muita kustannuksia. Korvauksen piiriin kuuluu myös kuljettajan ja matkustajien kuljettaminen lähtö- tai määräpaikkakunnalle tarkoituksenmukaista kulkuvälinettä käyttäen, sekä ylimääräiset kuljetuskustannukset määräpaikkakunnalta takaisin lähtöpaikkakunnalle. Hinauksen lisäksi korvattava määrä on enintään 500 euroa.

3.7.2 Hinaus ja matkakulut ulkomailla

3.7.2.1 Ajoneuvon hinaus ja kuljettaminen

Hinaus ja matkakulut ulkomailla -turvasta korvataan ajoneuvon hinaus lähimpään korjaamoon ajon keskeytyessä ulkomailla välittömästi ajoneuvon vian, vaurioitumisen tai tieltä suistumisen seurauksena.

Jos matka keskeytyy ulkomailla kuljettajan vammautumisen, äkillisen sairastumisen tai kuoleman vuoksi eikä matkustajalla ole ajokorttia, korvataan ajoneuvon kuljettaminen kotipaikkakunnalle.

Jos ajoneuvo on vaurioitunut ja se joudutaan jättämään ulkomailla vahinkopaikkakunnalle korjattavaksi, korvataan korjatun ajoneuvon noutamisesta määrä- tai lähtöpaikkakunnalle yhden henkilön matkalippu vahinkopaikkakunnalle halvimalla kuljetusvälineellä. Ajoneuvon ajamisesta määrä- tai lähtöpaikkakunnalle ei makseta kilometrikorvausta.

Kun ajon keskeytymisen syynä on tekninen vika, korvauksen maksamisen edellytyksenä on ajoneuvon korjaamisen ajon keskeytymisen tapahtumapaikkaa lähinnä olevalla korjaamolla.

Vakuutetun tulee ennen ajoneuvon kuljetuksen järjestämistä ottaa yhteyttä vakuutusyhtiöön, jolla on oikeus päättää kuljettamisen järjestelyistä.

3.7.2.2 Matkan keskeytymisestä aiheutuneet muut kustannukset

Hinaus ja matkakulut ulkomailla -turvasta korvataan kuljettajan ja matkustajan kotimatka vahinkopaikkakunnalta halvimalla kulkuneuvolla käyttäen, jos ajoneuvo joudutaan jättämään ulkomailla vahinkopaikkakunnalle korjattavaksi tai jos se on kokonaan varastettu.

Vaihtoehtoisesti Hinaus ja matkakulut ulkomailla -turvasta voidaan korvata muita matkan keskeytymisestä ulkomailla aiheutuneita välttämättömiä, ylimääräisiä matka- ja asumiskustannuksia enintään kotimatkasta aiheutuvien kustannusten määrään saakka.

Ajoneuvon hinauksen ja kuljettamisen lisäksi korvattava määrä on enintään 2000 euroa.

3.7.3 Korvaamisen rajoitukset Hinaus ja matkakulut -turvissa

- 1) Hinaus ja matkakulut -turvasta ei korvata lisäkustannuksia, jotka aiheutuvat muiden kuin ajoneuvon kuljettajan tai matkustajien kuljettamisesta. Myöskään ei korvata kustannuksia, jotka olisivat aiheutuneet vahinkotapahtumasta riippumatta.
- 2) Hinaus ja matkakulut -turvasta ei korvata vahingon selvittelyyn tai vahinkoon välillisesti liittyviä kustannuksia, kuten puhelinkuluja, ansionmenetystä tai muita vastaavia kustannuksia. Näitä ovat muun muassa ruoka- ja juomakulut sekä asioiden hoitamisesta aiheutuneet kulut ja päivärahat.
- 3) Jos vakuutusyhtiö tai sen yhteistyökumppani pyynnöstä antaa apua vakuutustapahtuman johdosta, vakuutusyhtiö ei ole vastuussa eikä korvausvelvollinen vahingosta, joka on aiheutunut avunantotoimpiteen seurauksena tai kuljetuksen viivästymisestä.

- 4) Hinaus ja matkakulut -turvistä ei makseta korvausta, jos kysymys on siitä, että ajoneuvon avaimet ovat jääneet ajoneuvoon sisälle tai kadonneet, tai polttoaine tai ajoneuvon käyttövoimana ollut sähköenergia on loppunut.
- 5) Hinaus ja matkakulut -turvistä ei makseta korvausta, jos ajoneuvoa ei saada käynnistetyksi tai liikkeelle pakkasen, sateen tai muun säästä johtuvan syyn vuoksi.

Korvattavan kustannuksen määrä on osoitettava alkuperäisellä tositteella. Kun korvausta haetaan matkan keskeytymisestä ajoneuvolle syntyneen sisäisen rikkoutumisen vuoksi, tästä on esitettävä korjauslasku.

3.8 Sijaisautopalvelu

Sijaisautopalvelusta korvataan sijaisauton käytöstä aiheutuneita kustannuksia, jotka johtuvat siitä, että

- 1) ajo on keskeytynyt Suomessa välittömästi ajoneuvon vian, vaurioitumisen tai tieltä suistumisen seurauksena tai
- 2) pysäköitynä olevaan ajoneuvoon on Suomessa kohdistunut kaskovakuutuksesta korvattava esinevahinko, kuten palo, varkaus tai törmäys.

Jos ajoneuvo ei ole ajon keskeytymisen tai Kaskovakuutuksesta korvattavan esinevahingon jälkeen ajokuntoinen, sijaisauton käytöstä maksetaan korvausta ajon keskeytymisestä alkaen.

Jos ajoneuvo on ajokuntoinen, korvausta sijaisauton käytöstä maksetaan vain silloin, kun sijaisauton käyttötarve perustuu siihen, että ajoneuvo on korjaamolla korjattavana Kaskovakuutuksesta korvattavan esinevahingon vuoksi. Tällöin korvausta maksetaan vasta siitä lähtien, kun ajoneuvon korjaus korjaamolla on aloitettu.

Korvausta maksetaan siihen saakka, kun ajoneuvo on valmiina noudettavaksi korjaamolta, kuitenkin enintään 40 päivältä ja moottoripyörien teknisissä vioissa enintään 10 päivältä.

Edellä mainittuun korvattavaan aikaan sisältyy korjauksen tai varaosien odotusaika. Odotusaikojen osalta korvausta maksetaan enintään seitsemältä (7) päivältä, jos kokonaiskorjausaika odotusaikoinen ylittää 10 vuorokautta.

Anastustapauksissa korvaus maksetaan enintään 30 päivältä. Jos ajoneuvo lunastetaan tai siitä maksetaan kertakorvaus, sijaisauton käytöstä maksetaan korvausta siihen saakka, kunnes vakuutusentottaja on hankkinut ajoneuvon, enintään kuitenkin 14 päivältä.

Sijaisautona korvataan vuokratkustannukset perusmallisesta henkilöautosta, joka kuuluu autovuokraamonalalla yleisesti käytetyn autoluokituksen mukaan luokkaan C (Perheauto - Compact C). Moottoripyörien vakuutuksissa korvaus voidaan maksaa päiväkorkausena, joka on 45 euroa päivältä.

Jos korvausta maksetaan muun vakuutuksen perusteella, siirtyä vakuutetun oikeus korvaukseen vakuutusyhtiölle sen suorittamaan korvausmäärään saakka.

Lisäksi Sijaisautopalvelusta korvataan ajoneuvon hinaus lähimpään hyväksyttävään korjaamoon ajon keskeytyessä Suomessa välittömästi ajoneuvon vian, vaurioitumisen tai tieltä suistumisen seurauksena. Vakuutetun tulee ennen hinausauton tilaamista ottaa yhteyttä vakuutusyhtiöön, jolla on oikeus valita hinausliike.

Muita ajon keskeytymisestä aiheutuneita välttämättömiä, ylimääräisiä matka- ja asumiskustannuksia korvataan enintään 500 euroa. Hinauskustannusten sijasta voidaan korvata työkorvausten vaurion tai vian korjaamisesta tapahtumapaikalla. Varaosia ei korvata. Korvausta maksetaan enintään säästyneiden hyväksyttävien hinauskustannusten määrään asti.

Korvattavan kustannuksen määrä on osoitettava alkuperäisellä tositteella. Kun korvausta haetaan matkan keskeytymisestä ajoneuvolle syntyneen sisäisen rikkoutumisen vuoksi, siitä on esitettävä korjauslasku.

3.8.1 Korvaamisen rajoitukset Sijaisautopalvelussa

- 1) Sijaisautopalvelusta ei korvata lisäkustannuksia, jotka aiheutuvat muiden kuin ajoneuvon kuljettajan tai matkustajien kuljettamisesta. Myöskään ei korvata kustannuksia, jotka olisivat aiheutuneet vahinkotapahtumasta riippumatta.
- 2) Sijaisautopalvelusta ei korvata vahingon selvittelyyn tai vahinkoon välillisesti liittyviä kustannuksia, kuten puhelinkuluja, ansionmenetystä tai muita vastaavia kustannuksia. Näitä ovat muun muassa ruoka- ja juomakulut sekä asioiden hoitamisesta aiheutuneet kulut ja päivärahat.
- 3) Jos vakuutusyhtiö tai sen yhteistyökumppani pyynnöstä antaa apua vakuutustapahtuman johdosta, vakuutusyhtiö ei ole vastuussa eikä korvausvelvollinen vahingosta, joka on aiheutunut avunantotoimenpiteen seurauksena tai kuljettajan viivästyisestä.
- 4) Korvausta sijaisauton käytöstä ei makseta, jos ajon keskeytyminen on johtunut ajoneuvon määräaikaishuollon, hoidon tai korjaustoimenpiteiden laiminlyönnistä.
- 5) Sijaisautopalvelusta ei makseta korvausta siltä ajalta, joka johtuu siitä, että ajoneuvoa ei ole viipymättä toimitettu korjaamoon.

- 6) Sijaisautopalvelusta ei makseta korvausta, jos kysymys on siitä, että ajoneuvon avaimet ovat jääneet ajoneuvoon sisälle tai kadonneet tai polttoaine tai ajoneuvon käyttövoimana ollut sähköenergia on loppunut.
- 7) Sijaisautopalvelusta ei makseta korvausta pidentyneeltä korjausajalta, jonka syynä on korjaamon työvirhe tai väärä varaosatilauks. Korvausta ei myöskään makseta korjaustyön laajuuteen nähden perusteettoman pitkältä korjausajalta.
- 8) Sijaisautopalvelusta ei makseta korvausta, jos ajoneuvoa ei saada käynnistetyksi tai liikkeelle pakkasen, sateen tai muun säästä johtuvan syyn vuoksi.
- 9) Sijaisautopalvelusta ei makseta korvausta sijaisauton käytöstä ajoneuvon huollon ajalta.

3.9 Keskeytysturva

Keskeytysturvasta korvataan ajoneuvon käyttöpäivien menetys täysiltä vuorokausilta päiväkorkausena, jonka määrä on merkitty vakuutuskirjaan.

Korvauksen maksaminen edellyttää, että käyttöpäivien menetys johtuu vakuutetun ajoneuvon Kaskovakuutuksesta korvattavasta esinevahingosta, kuten törmäyksestä, tieltä suistumisesta, palosta tai varkaudesta, eikä esimerkiksi ajoneuvon teknisestä viasta.

Korvauksesta vähennetään samalta ajalta muusta vakuutuksesta mahdollisesti saatu korvaus, kuten liikennevakuutuksen seisontapäiväkorkaus.

Jos ajoneuvo on sitä kohdanneen esinevahingon jälkeen ajokuntoinen, korvausta maksetaan vasta siitä lähtien, kun ajoneuvon korjaus korjaamolla on aloitettu.

Jos ajoneuvo ei ole ajokuntoinen, korvausta maksetaan siitä lähtien, kun vakuutusyhtiölle on ilmoitettu vahingosta.

Korvausta maksetaan siihen saakka, kun vakuutettu ajoneuvo on valmiina noudettavaksi korjaamolta, se on muutoin vakuutuksenottajan käytettävissä tai sen tilalle on annettu, vuokrattu tai hankittu toinen ajoneuvo. Ajoneuvon korjausajalta korvausta maksetaan kuitenkin enintään 40 päivältä.

Korvattavaan aikaan sisältyy korjauksen tai varaosien odotusaika. Odotusaikaa korvataan enintään seitsemältä (7) menetetyltä käyttöpäivältä, jos kokonaiskorjausaika odotusaikoinen ylittää 10 vuorokautta.

Jos ajoneuvo lunastetaan tai siitä maksetaan kertakorvaus, korvausta maksetaan enintään 14 päivältä.

Jos vakuutuksenottajalle maksetaan korvaus ajoneuvon menettämisestä varkauden vuoksi, korvausta maksetaan enintään 40 menetetyltä käyttöpäivältä.

3.10 Rahoitusturva

Rahoitusturvasta maksetaan korvausta siltä osin, kun sitä ei muutoin maksettaisi täysimääräisenä sen vuoksi, että vahinko on seurausta

- 1) suojeleuhjeiden laiminlyönnistä (ehtokohta 5),
- 2) henkilön moitittavasta menettelystä (ehtokohta 6.4.2),
- 3) yleisten sopimusehtojen tarkoittamasta vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä (yleiset sopimusehdot 5.2.1),
- 4) lukitsemattomaan ajoneuvoon kohdistuneesta varkaudesta tai
- 5) ajoneuvon käytöstä liikenteessä ennalta ilmoitettuna liikennekäytöstä poiston aikana.

Korvausta maksetaan vain osamaksu- tai rahoitussopimuksen velkojalle tai leasingopimuksen vuokranantajalle. Rahoitusturva ei ole voimassa muiden hyväksi.

Osamaksu- tai rahoitussopimuksen velkojalle maksettavan korvauksen ylärajana on vahinkohetkellä erääntymättömän saatavan määrä, enintään kuitenkin vahingon määrä. Leasingopimuksen vuokranantajalle korvauksen ylärajana on vahingon määrä.

Korvausta ei makseta ennen vahinkohetkeä erääntyneistä, maksamatta jääneistä osamaksu- tai rahoituseristä.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus hakea maksamansa korvaus takaisin ajoneuvon haltijalta, leasingvuokralle ottajalta tai vahingon aiheuttajalta.

Omvastuu on kuhunkin vakuutustapahtumaan sovellettavan omavastuun suuruinen. Korvauksesta voidaan vähentää tähän vakuutukseen kohdistuvat erääntyneet, maksamattomat vakuutusmaksut.

3.11 Lasiturva

Lasiturvasta korvataan tuulilasin, sivuikkunan tai takalasin ikkunalasin äkillisestä ja ennalta arvaamattomasta rikkoutumisesta aiheutunut välitön esinevahinko, kun rikkoutumisen syynä on lasiin ulkoapäin suoraan kohdistunut isku, kuten kiven iskemä.

Korvaaminen edellyttää lisäksi, että vaurio on sellainen, että lasin korjaaminen tai vaihtaminen on ajoneuvon liikenneturvallisuuden säilyttämisen vuoksi välttämätöntä.

Lasiturvasta ei korvata vahinkoja, jotka

- 1) ovat aiheutuneet muille laselle tai lasirakenteille, kuten peileille, valoumpioille, kattoluukuille, kattoikkunoille tai lasisille katoille
- 2) ovat aiheutuneet ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuormasta tai autossa olleesta eläimestä
- 3) ovat korvattavia takuun, tavarain virheen tai tuotevastaan perusteella, tai muusta syystä korjataan veloituksetta ajoneuvon valmistajan, maahantuojan tai myyjän kustannuksella
- 4) eivät vaikuta ajoneuvon liikenneturvallisuuteen
- 5) ovat seurausta lasin kulumisesta tai naarmuuntumisesta
- 6) aiheutuvat lämpötilan muutoksesta tai lasin sisäisestä jännitteestä.

Jos lasi vaihdetaan, korvauksesta vähennetään omavastuu. Jos lasi korjataan, omavastuuta ei vähennetä.

3.12 Vastuuturva ulkomaille

Vastuuturva ulkomaille on voimassa enintään yhtäjaksoisesti 45 vuorokautta kestäville matkoilla sellaisissa Green Card -sopimusmaissa, jotka eivät kuulu Euroopan talousalueeseen (ETA). Vastuuvakuutusurvat ulkomaille eivät ole voimassa Iranissa.

Vakuutettuja ovat vakuutus kirjalla mainitun ajoneuvon kuljettaja, haltija ja omistaja, kukin siinä ominaisuudessaan.

Vastuuturvasta ulkomaille korvataan vakuutus kirjassa mainitun ajoneuvon ulkomaille liikenteeseen käyttämisestä ulkopuoliselle aiheutuneita henkilö- ja esinevahinkoja sekä mainitun ajoneuvon matkustajille aiheutuneita henkilövahinkoja, joista vakuutettu on voimassa olevan oikeuden mukaan henkilökohtaisessa korvausvastaussa.

Korvauksen maksaminen edellyttää, että korvausvastaan perusteena oleva teko tai laiminlyönti on tapahtunut vakuutuksen voimassa ollessa.

Jos vahinkoa kärsinyt on itse myötävaikuttanut vahinkoon, vakuutuksesta korvataan vain vakuutetun vastuulla oleva osa vahingosta.

Jos useampi henkilö on yhdessä velvollinen korvaamaan saman vahingon, vakuutuksesta korvataan vain se osa vahingosta, joka vastaa vakuutetun osuutta vahingon aiheuttajana. Vakuutuksesta korvataan enintään vahingon aiheuttaneiden henkilöiden lukumäärän mukaan määrätty osuus kokonaisvahingosta, ellei vakuutettu näytä muuta toteen.

Vastuuturvasta ulkomaille maksetaan korvausta omaisuusvahingoista vahinkoa aiheuttanutta tapahtumaa kohden yhteensä enintään 250 000 euroa ja henkilövahingoista yhteensä enintään 250 000 euroa.

Enimmäiskorvausmäärät sisältävät myös oikeudenkäyntikulut vahingon korvaamista koskevassa oikeudenkäynnissä.

3.12.1 Korvaamisen rajoitukset Vastuuturvassa ulkomaille

Vastuuturvasta ulkomaille ei korvata vahinkoa

- 1) jota koskeva korvausvastuu perustuu sopimukseen, sitoumukseen, lupaukseen tai takuuseen
- 2) siltä osin, kun vahingon kärsinyt on oikeutettu saamaan korvausta liikenne-, tapaturma- tai muusta vakuutuksesta, erityisesti korvausjärjestelmästä tai lain tai muun sääntelyn perusteella muualta
- 3) kun kysymys on sakosta tai muusta rangaistuksesta, verosta, hallinnollisesta maksusta, menettämisseuraamuksesta tai muusta niiden kaltaisesta seuraamuksesta
- 4) joka seuraa hoitovirheestä tai muusta potilasvahingosta.

Vastuuturvasta ulkomaille ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- 1) lentokenttäalueella
- 2) vakuutus kirjassa mainitun ajoneuvon ollessa kuljettavana toisessa ajoneuvossa, aluksessa tai muussa kuljetusvälineessä
- 3) sodasta, sotatoimen tapaisesta tapahtumasta, lakosta tai työnseisauksesta
- 4) vakuutus kirjassa mainitun ajoneuvon kuljettajalle, haltijalle tai omistajalle tai heidän omaisuudelleen. Tästä poiketen korvataan kuitenkin myös haltijalle tai omistajalle aiheutettu henkilövahinko heidän ollessaan vakuutus kirjassa mainitussa ajoneuvossa matkustajina.
- 5) vakuutus kirjassa mainitun ajoneuvon kuormalle, lastille tai siinä olleelle muulle omaisuudelle
- 6) vakuutus kirjassa mainitulle ajoneuvolle.

Kaikki edellä kerrotut rajoitukset koskevat myös vakuutus kirjassa mainittuun ajoneuvoon kytkettyä perävaunua.

3.12.2 Korvausvaatimuksen käsittely Vastuuturvassa ulkomaille

Vakuutetun tulee varata vakuutus yhtiölle tilaisuus vahingon tarkastamiseen sekä mahdollisuus vaikuttaa sovinnollisen ratkaisun aikaansaamiseen.

Vakuutus yhtiö selvittää, onko vakuutettu velvollinen maksamaan vahingon korvausta tapahtumasta ja neuvottelee korvauksen vaatijan kanssa. Jos vakuutettu korvaa vahingon, sopii siitä tai hyväksyy vaatimuksen, tämä ei sido vakuutus yhtiötä, ellei korvauksen peruste ja määrä ole ilmeisen oikea.

Vakuutetun on viipymättä ilmoitettava vakuutus yhtiölle, jos vakuutus tapahtuma johtaa oikeudenkäyntiin.

Jos vakuutus yhtiö ilmoittaa vakuutetulle olevansa valmis tekemään vakuutus määrän rajoissa sopimuksen vahingonkärsineen kanssa vahinkojen korvaamisesta eikä vakuutettu tähän suostu, vakuutus yhtiö ei ole velvollinen korvaamaan sen jälkeen aiheutuneita kustannuksia eikä selvittämään asiaa enempää.

3.13 Pysäköintiturva

Pysäköintiturvasta korvataan toisen moottoriajoneuvon törmäyksellään vakuutuksen kohteena olevaan, pysäköityyn ajoneuvoon aiheuttama välitön esinevahinko, kun vahingon aiheuttanut ajoneuvo ei ole tiedossa.

Korvauksen maksaminen edellyttää, että korvauksen vaatija on voinut luotettavasti selvittää vakuutus yhtiölle tapahtuma-ajan ja paikan.

3.14 Eläinkolariturva

Eläinkolariturvasta korvataan äkillinen ja ennalta arvaamaton välitön esinevahinko, jonka syynä on törmäys eläimeen.

Eläimen väistämisestä aiheutuneet vahingot korvataan Törmäysturvasta.

3.15 Lemmikiturva

Lemmikiturvasta maksetaan korvausta, jos vakuutuksenottajan koira tai kissa on vakuutus kirjassa mainitun ajoneuvon matkustajana ollessaan

- saanut lääkärin hoitoa vaativan fyysisen vamman liikenne-onnettomuudessa
- menehtynyt liikenneonnettomuudessa saamiinsa vammoihin
- vammautunut liikenneonnettomuudessa ja saamiensa vammojen vuoksi jouduttu välttämättä eläinlääkärin määrääksestä lopettamaan tai
- säikähtäneenä karannut liikenneonnettomuuspaikalta eikä sitä sen jälkeen ole löydetty kolmen kuukauden kuluessa onnettomuudesta.

Korvauksen maksaminen edellyttää, että ajoneuvo, jossa koira tai kissa on matkustanut, on ollut liikennevakuutus lain tarkoittamalla tavalla liikenteessä ja liikenneonnettomuus johtuu ajoneuvon palosta, törmäyksestä, tieltä suistumisesta, kaatumisesta tai muusta vastaavasta ulkoisesta tapahtumasta.

Vakuutus turvan piiriin kuuluvat muutkin koirat kuin seurakoirat, riippumatta koiran käyttötarkoituksesta.

3.15.1 Vahinkojen korvaaminen Lemmikiturvasta

Vamman hoitokuluista maksetaan korvausta yksittäisen lemmikin osalta enintään yhteensä 3 000 euroa.

Hoitokuluihin sisältyvät

- eläinlääkärin antamasta tai määräämästä vamman tutkimuksesta ja hoidosta syntyneet kustannukset
- eläinlääkärin vamman hoitoon käyttämien tai määräämien, lääkelaitoksen luvan perusteella myytävien lääkkeiden, sideaineiden tai niihin verrattavien kustannukset
- välttämättömät laboratorio- ja röntgenkulut
- eläinlääkärin antamasta tai eläinlääkärin määräämästä, koulutetun eläinlääkärin antamasta fysikaalisesta hoidosta syntyneet kustannukset, kuitenkin enintään viisi hoitokertaa.

Ulkomailla tehdyistä tutkimuksista ja hoidoista maksetaan korvausta korkeintaan Suomen hintatason mukaan. Eläinlääkärin lausunnot ja laskut tulee toimittaa koneella kirjoitettuna suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Niistä on ilmentävä eläimen nimi, rotu, ikä, diagnoosi ja suoritettavat hoidot. Hoidon kustannusten pitää olla selkeästi eritelty.

Lemmikin menehtymisestä liikenneonnettomuudessa saamiinsa vammoihin maksetaan korvauksena:

- rotukoira 1 000 euroa, monirotuinen koira 450 euroa
- rotukissa 800 euroa, maataiskissa 180 euroa.

3.15.2 Korvaamisen rajoitukset Lemmikiturvassa

Lemmikiturvasta ei korvata hoitokuluja tai menehtymistä

- 1) jos ne johtuvat Lemmikiturvasta korvattavasta liikenneonnettomuudesta riippumattomasta sairaudesta tai viasta
- 2) jotka ovat aiheutuneet eläinlääkärin määräästen laiminlyönnistä, eläinlääkärin määrääksestä tai hoidon laiminlyönnistä
- 3) jotka ovat seurausta muun henkilön kuin eläinlääkärin tai koulutetun eläinlääkärin suorittamasta hoitotoimenpiteestä
- 4) sen jälkeen kun on kulunut vuosi liikenneonnettomuudesta, jossa lemmikki vammautui.

Korvausta ei makseta vammoista, jotka ilmenevät vasta sen jälkeen, kun liikenneonnettomuudesta on kulunut kolme kuukautta.

3.16 Henkilöturva

Henkilöturvasta maksetaan korvausta, jos henkilö on

- saanut fyysisen vamman tai menehtynyt liikenneonnettomuudessa vakuutus kirjassa mainitun ajoneuvon kuljettajana tai matkustajana tai
- saanut fyysisen vamman tai menehtynyt tultuaan tahattomasti vakuutus kirjassa mainitun ajoneuvon ylijamaksi sen kuljettajan ollessa hänen isänsä, äitinsä, siskonsa, veljensä, lapsensa tai lapsenlapsensa, isovanhempansa, aviopuolisonsa tai hänen kanssaan rekisteröidyssä parisuhteessa oleva tai avioliitonomaisessa suhteessa asuva henkilö.

Henkilöturvasta maksetaan korvausta vain, jos vakuutuskirjaan merkitty ajoneuvo on ollut liikennevakuutuslain tarkoittamalla tavalla liikenteessä ja vammasta tai menehtymisestä maksetaan korvausta jonkin ajoneuvon liikennevakuutuksesta.

Korvausta ei makseta seurauksista, jotka ilmenevät vasta sen jälkeen, kun liikenneonnettomuudesta on kulunut yksi vuosi.

Henkilöturvasta ei makseta korvausta vammautumisesta tai menehtymisestä, joka on aiheutunut

- 1) sodasta tai poliittisiin syihin perustuvasta sotatoimen tapaisesta tapahtumasta
- 2) vammautuneen tai menehtyneen henkilön osallistuessa sotaan, aseelliseen selkkaukseen tai palvelussa kansainvälisessä rauhan- turvaamis- tai niihin liittyvissä tehtävissä
- 3) itsemurhasta tai sen yrityksestä, sen tehneen henkilön itsensä osalta.

3.16.1 Korvausmäärät henkilöturvassa

Fyysisestä vammasta maksettava korvaus riippuu vamman laadusta ja vaikeusasteesta sekä vamman vaatiman hoidon laadun ja toipumisen kestoajasta. Tämä arvioidaan Liikennevahinkolautakunnan antamien fyysisten vammojen tilapäisen haitan korvausnormien perusteella, noudattaen sen mukaista luokittelua.

Vähäisistä henkilövahingoista ja psyykkisen terveydentilan häiriöistä (psyykinen haitta) ei makseta korvausta.

Jos vammautunut on liikenneonnettomuuteen joutuessaan alle 18-vuotias, korvaus fyysisestä vammasta maksetaan kaksinkertaisena.

Fyysisestä vammasta maksettava korvausmäärä määräytyy korvausluokien perusteella seuraavasti:

- Vähäiset henkilövahingot (luokka 1): ei korvausta
- Lievät vammat (luokka 2) 700 euroa
- Lievää vaikeammat vammat (luokka 3): 1 900 euroa
- Vaikeat vammat (luokka 4): 6 500 euroa
- Hyvin vaikeat vammat (luokka 5) ja poikkeuksellisen vaikeat vammat (luokka 6): 21 000 euroa.

Jos liikennevahingosta on liikennevakuutuslain mukaan vastuussa toinen vakuutusyhtiö, sen tekemä arvio vamman korvausluokasta ei ole sitova maksettaessa korvausta Henkilöturvasta.

Jos korvauksen maksamisen jälkeen vamma pahenee vuoden kuluessa liikennevahingosta niin, että sen korvausluokka nousee, maksetaan lisäkorvauksena jo maksetun määrän ja kohonnutta korvausluokkaa vastaavan määrän erotus.

Henkilön menehtymisen seurauksena maksetaan korvausta 25 000 euroa. Korvaus maksetaan menehtyneen henkilön kuolinpesälle. Jos liikenneonnettomuudessa vammautunut henkilö menehtyy ennen kuin onnettomuudesta on kulunut kolme kuukautta, tästä korvausmäärästä vähennetään fyysisestä vammasta maksettava tai jo maksettu korvaus.

3.16.2. Henkilöturvan päättymisen

Jos vakuutuksenottaja on laiminlyönyt vakuutusmaksun maksamisen, vakuutusyhtiöllä on oikeus irtisanoa Henkilöturva päättyväksi vakuutus- sopimuslain mukaisesti. Kaskovakuutuksen päättyessä sen osana oleva Henkilöturva päättyy samalla.

4 VAKUUTUSTURVIEN YLEISET RAJOITUKSET

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- 1) ajoneuvolle sen suunnittelu-, asennus-, huolto-, käsittely- tai työvirheestä, rakenne-, valmistus- tai aineviasta tai ajoneuvon korjaamiseen käytetyistä sopimattomista tai laadultaan ilmeisen heikoista osista tai materiaaleista
- 2) ajoneuvolle tai sen osalle liiallisesta rasituksesta, ylikuormituksesta tai tavanomaisesta käytöstä
- 3) hitaasti kehittyvistä tapahtumista, kuten kulumisesta, syöpmisestä, ruostumisesta, homehtumisesta, lahoamisesta, aineen väsymisestä tai muusta vastaavasta vähitellen tapahtuvasta ilmiöstä
- 4) ajoneuvolle tai ajoneuvoyhdistelmälle niiden kuormasta tai niissä olevan esineen, henkilön tai eläimen aiheuttamasta vahingosta, ellei vahinko ole välitön seuraus muusta tästä vakuutuksesta korvattavasta vahinkotapahtumasta
- 5) osallistuttaessa kilpailuun tai sen harjoitteluun yleiseltä liikenteeltä suljetulla alueella tai tiosuudella
- 6) osallistuttaessa ajo- tai nopeusharjoitteluun yleiseltä liikenteeltä suljetulla alueella tai tiosuudella (jollaiseksi katsotaan myös esimerkiksi Nürburgringin Nordschleifen ja Spa-Francorchampsin niin kutsutut yleisajovuorot). Tämä rajoitus ei koske Suomessa tapahtuvaa moottoripyörän käsittelyharjoittelua tieliikennekäyttöön rekisteröidyillä moottoripyörällä eikä liikenneopettajan antamaa ajo-oikeuden saamiseen liittyvää ajokoulutusta.
- 7) kosteudesta, sateesta, pakkasesta, kuumuudesta tai jään tai lumen painosta
- 8) vedestä, jos ajoneuvoa kuljetetaan veden peittämällä tiellä tai alueella

- 9) moottorikelkoja ja mönkijöitä lukuun ottamatta ajoneuvon oppoamisesta jähin muulla kuin tieviranomaisten turvallisuusmääräykset täyttävällä ja yleiseen käyttöön avatulla talvitiellä
- 10) ajoneuvon moottorille ja sen lisälaitteille, vaihteistolle, voimansiirtolaitteistolle tai jäähdytysjärjestelmälle puutteellisesta öljyn tai jäähdytynesteen kierrosta
- 11) ajoneuvon käytöstä johtuvasta kulumisesta varkauden tai luvattoman käytön yhteydessä
- 12) petoksesta, kavalluksesta tai vastaavanlaisesta rikoksesta tai sopimuksen rikkomisesta
- 13) väärästä polttoaineesta tai polttoaineseoksesta. Tämä rajoitus ei koske Hinaus ja matkakulut -turvasta eikä Sijaisautopalvelusta korvattavia vahinkoja.
- 14) ajoneuvon osasta ajoneuvolle itselleen
- 15) ajoneuvolle sen voimanlähteenä käytettyjen akkujen ylläpidon seurauksena
- 16) ajoneuvon vertaisvuokrauksen yhteydessä, jos vuokraajan ajo-oikeutta ei ajoneuvon luovutuksen yhteydessä huolellisesti tarkistettu ajokortista sekä henkilöäilyä voimassa olevasta passista tai EU-standardien mukaisesta henkilökortista
- 17) ajoneuvon vertaisvuokrauksen yhteydessä, jos vuokraajasta, hänen ajokortistaan sekä hänen passistaan tai henkilökortistaan ei ajoneuvoa luovutettaessa otettu selkeitä valokuvia
- 18) ajoneuvon vertaisvuokrauksen yhteydessä, jos ajoneuvo on luovutettu muulle henkilölle kuin vuokraajalle henkilökohtaisesti
- 19) ajoneuvon vertaisvuokrauksen yhteydessä, jos vuokraajan henkilöäilyä ei ollut vertaisvuokrauspalvelussa todennettu vahvalla sähköisellä tunnistamisella
- 20) sellaisen vertaisvuokrauksen yhteydessä, joissa ajoneuvoa käytetään ulkomailta, ellei vakuutuksen voimassaolosta ole llin kanssa muuta sovittu
- 21) vertaisvuokrauksen yhteydessä anastetusta ajoneuvon tarpeistosta tai muusta ajoneuvossa olleesta irtaimistosta.

Jos vahinko on aiheutunut sen seurauksena, että ajoneuvon tai sen säilytysuojan avaimet on saatu haltuun luvatta, vahinko korvataan vain, kun avaimet on saatu haltuun murtautumalla tai ryöstämällä.

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoja, jotka ovat korvattavia takuun, tavaran virheen tai tuotevastuun perusteella. Vakuutusyhtiö ei myöskään vastaa korjaustyön laadusta.

5 SUOJELUOHJEET

Suojeluoheissa on tavallisimpia varotoimenpiteitä, joilla pyritään estämään vahingon syntyminen tai pienentämään vahingon laajuutta.

Vakuutuksenottajan, vakuutetun ja häneen samastettavan henkilön tulee noudattaa suojeluoheita. Suojeluoheen laiminlyönti voi aiheuttaa sen, ettei korvausta makseta tai että se maksetaan alennettuna yleisten sopimusehtojen kohdan 5.1.1 mukaisesti.

Vakuutuksenottajan, vakuutetun ja häneen samastettavan henkilön tulee huolehtia, ettei esinettä tai omaisuutta käytetä valmistajan, maahantuojan tai myyjän antamien käyttö-, huolto- ja asennusohjeiden vastaisesti tai aseteta liian kovalle rasitukselle.

5.1 Omaisuuden turvallinen käyttö

- 1) Ajoneuvon renkaiden on oltava kulutuspinnoiltaan ja ominaisuuksiltaan säännösten ja määräysten edellyttämät.
- 2) Ajoneuvo tulee pitää ajoneuvolain, liikenne- ja viestintäministeriön antaman asetuksen autojen ja perävaunujen rakenteesta ja varusteista sekä muiden ajoneuvoa koskevien säännösten ja määräysten edellyttämässä kunnossa.
- 3) Ajoneuvo tulee katsastaa säännösten ja määräysten mukaisesti.
- 4) Kun ajoneuvoa korjataan hitsaamalla, verhoilu ja muut syttyvät rakenteet on purettava riittävän laajalta alueelta. Korjauspaikalle on järjestettävä tarvittava alkusammutuskalusto, ventilointi ja jälkiventilointi.
- 5) Ajoneuvon sisätilojen, moottorin ja muiden osien lämmittämiseen saa vakiovarusteiden lisäksi käyttää ainoastaan laitteen valmistajan ajoneuvokäyttöön tarkoitettuja lämmityslaitteita.
- 6) Ajoneuvoa ei saa jättää sellaiseen paikkaan, missä se ajan ollen on omiaan kiinnittämään rikoksenteleijöiden huomiota. Jos ajoneuvo vioituu tai vaurioituu taajaman ulkopuolella tai muussa sellaisessa paikassa, jossa se on vahingonteolle tai varkaudelle alttiina, se tulee välittömästi hinauttaa turvalliseen suojaan.
- 7) Kuljettajalla on oltava viranomaisen antama, kyseisen ajoneuvon ajoneuvoluokan kuljettamiseen edellytettävä ajokortti tai ikään perustuva oikeus kuljettaa ajoneuvoa.
- 8) Ajoneuvoa ei saa kuljettaa sairaana tai väsyneenä.
- 9) Nosturia käytettäessä on käytettävä ajoneuvon tukijalkoja ja varmistettava maaperän kantavuus.
- 10) Jos ajoneuvossa tai sen säilytysuojassa tupakoidaan, on sen jälkeen huolellisesti varmistettava, että sinne ei jää palavaa tai kytevää tupakkaa tai materiaalia.

5.2 Säilytys

- 1) Ajoneuvon ja sen avaimien huolellisesta säilyttämisestä ja silmälläpidosta on huolehdittava. Ajoneuvon ja sen säilytysuojan avaimia ei saa säilyttää näkyvillä tai sellaisessa lukitsemattomassa paikassa, jossa

- sivullinen ennalta tietää tai voi olettaa avainten olevan. Ajoneuvon avaimia ei saa säilyttää ajoneuvossa tai ajoneuvon säilytysuojassa.
- Ajoneuvon rekisteröintitodistuksen ilmoitusosaa ja ajoneuvon avainten valmistamisen mahdollistavia tietoja ei saa säilyttää ajoneuvossa
  - Ajoneuvon avaimissa tai niiden yhteydessä ei saa olla tietoja, jotka mahdollistavat ajoneuvon tai sen omistajan tai haltijan yksilöinnin, kuten osoitetta, puhelinnumeroa tai rekisterinumeron.
  - Yhteistilassa ajoneuvon tarkoitetut varusteet, kuten renkaat, on pidettävä lukittuna. Yhteistila on sellainen tila, johon on pääsy myös muilla kuin vakuutuskeskittäjällä tai hänen kanssaan samassa taloudessa asuvilla henkilöillä.
  - Muita kuin kiinteästi asennettuja televisio-, video-, DVD- ja autonavigaattorilaitteita ei saa ajon päätyttyä jättää ajoneuvon näkyville.
  - Ajoneuvon moottoria ei saa jättää käyntiin, kun ajoneuvon luota poistutaan.

6 VAHINKOJEN KORVAAMINEN

6.1 Korvaamisen perusteet

Vakuutuksen kohteet ja niille valitut turvat on merkitty vakuutuskirjaan.

6.1.1 Välitön esinevahinko ja muut korvattavat kustannukset

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen kohteelle äkillisesti ja ennalta arvaamatta sattuneesta tapahtumasta aiheutunut välitön esinevahinko sovitun turvan mukaisesti, ellei vakuutuskirjassa ole muuta mainittu.

Vakuutuksesta korvattavan välittömän esinevahingon yhteydessä korvataan lisäksi kohtuulliset kustannukset välttämättömästä hinnoituksesta vahinkopaikalta ja anastetun ajoneuvon noutamisesta tai palauttamisesta (ehtokohta 3.2).

Vakuutuskeskittäjä on velvollinen toimimaan vahingon torjumiseksi tai rajoittamiseksi vakuutusolosuhteiden ja yleisten sopimusehtojen kohdan 5 määräysten mukaisesti. Tällöin vakuutuksesta korvataan kohtuulliset pelastuskustannukset.

6.1.2 Vahinkotarkastus

Vakuutusyhtiölle on varattava tilaisuus vahingon tarkastamiseen. Vakuutusyhtiön tekemä vahingon tarkastus, korjaajan osoittaminen tai muu vahingon tekninen selvittely ei ole osoitus vahingon kuulumisesta vakuutuksesta korvattavaksi, eikä siitä, että vakuutusyhtiö on työn tilaajana tai maksajana.

Ennen korvauspäätöksen tekemistä on vahingosta aiheutuneista kustannuksista kokonaan vastuussa ajoneuvon omistaja tai haltija.

Vakuutusyhtiö ei vastaa korjaustyön laadusta.

6.1.3 Korvaamisen rajoitukset

Vakuutuksesta ei korvata

- ajoneuvon arvon alentumista
- korjauksen yhteydessä tehtyjä erillisiä muutos- tai parannustöitä eikä muita vahinkoon liittymättömiä töitä eikä tarvikkeita
- kustannuksia, jotka johtuvat siitä, että ajoneuvo, tarvikkeet tai varaosat kuljetetaan tai korjataan ajan säästämiseksi tavanomaisesta olennaisesti poikkeavien keinoin
- kustannuksia, jotka johtuvat lakosta tai työnsesauksesta
- vahingon selvittelyyn tai vahinkoon välillisesti liittyviä kustannuksia, kuten puhelin- ja matkakuluja, ansionmenetyksiä tai muita vastaavanlaisia kustannuksia
- omaisuuden tavanomaisen käytön aiheuttamaa kulumista vahinkotapahtuman yhteydessä
- autoveroa tai muuta ajoneuvosta maksettavaksi tulevaa veroa tai veronluontoista maksua.

Jos kuluneita, ruostuneita tai syöpyneitä osia on niiden vahingoittamisen takia uusittu, tai tehty sellaisia töitä, joiden johdosta ajoneuvon kunto on entistään olennaisesti parantunut, korvausta voidaan alentaa.

6.2 Omaisuuksien hinnan ja vahingon määrän arvioiminen

6.2.1 Käypä hinta

Korvauksena maksetaan enintään käyvän hinnan mukainen määrä.

Käypä hinta on se käteishinta, joka vahinkohetken markkinatilanteessa ajoneuvosta tai sen varusteista – ottaen huomioon niiden kunto – on yleisesti saatavissa, kun niitä pidetään myytävänä tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos vakuutuskirjaan on merkitty vakuutusmäärä tai vakuutusmaksuperusteeksi ilmoitettu arvo, ne eivät ole todistuksena käyvästä hinnasta.

6.2.2 Ikävähennykset

Kun vahingon yhteydessä korvataan seuraavia esineitä:

- suksiboksi, kattoteline tai muu kuljetusteline
- kypärä ja kypäräpuhelin
- jälkiasennetut radio-, kasetti-, CD- ja muut äänentoistolaitteet tai jälkiasennetut televisio-, video-, DVD- ja navigaattorilaitteet sekä autopuhelimet,
- vanteet

niiden osalta tehdään seuraavat ikävähennykset:

Esineen ikä kalenterivuosina	Ikävähennysprosentti
alle 2 vuotta	0 %
alle 3 vuotta	30 %
alle 4 vuotta	40 %
alle 5 vuotta	50 %
alle 6 vuotta	60 %
6 vuotta tai enemmän	70 %

Korvattaessa renkaita ikävähennys tehdään, jos renkaan ikä on 3 vuotta tai enemmän tai sen kulutus pintaa on jäljellä vähemmän kuin 5 mm.

- Jos renkaan ikä on alle 5 vuotta tai sen kulutus pintaa on jäljellä 3-5 mm, on ikävähennys 50 %.
- Jos renkaan ikä on 5 vuotta tai enemmän tai sen kulutus pintaa on jäljellä alle 3 mm, on ikävähennys 80 %.
- Jos renkaan ikä on 9 vuotta tai enemmän tai sen kulutus pintaa on jäljellä alle 2 mm, on ikävähennys 100 % eikä korvausta renkaasta makseta.

Ikävähennykset tehdään uuden samanlaisen tai lähinnä vastaavanlaisen omaisuuden käteismyyntihinnasta.

Ikävähennyksiä ei tehdä korjatun esineen korjauskustannuksista. Tällöin korjauskustannuksia korvataan enintään edellä mainitulla tavalla laskettuun käypään hintaan asti.

Laskettaessa ikävähennystä ensimmäinen käyttöönottovuosi päättyy kalenterivuoden vaihtuessa riippumatta siitä, mihin aikaan vuodesta esine on otettu käyttöön.

6.3 Korvaamistavat

Vakuutusyhtiö korvaa esinevahingot jollakin seuraavista tavoista. Vakuutusyhtiöllä on oikeus valita korvauksen suorittamistapa.

6.3.1 Korjaaminen

Esinevahinko korvataan ensisijaisesti maksamalla korjauskustannukset. Vakuutusyhtiöllä on oikeus määrätä korjaamo tai paikka, josta osa hankintaan, ja tätä varten vakuutetun tulee ottaa ennalta yhteyttä vakuutusyhtiöön.

Korjauskustannuksina maksetaan enintään omaisuudella ennen vahinkoa ollut käypä hinta vähennettynä sen hinnalla vahinkotapahtuman jälkeen sekä omavastuulla.

6.3.2 Kertakorvaus

Jos omaisuutta ei korjata, vaikka se olisikin mahdollista, kertakorvauksena maksetaan vakuutusyhtiön kohtuulliseksi arvioima korvaus, joka voi olla arvioituja korjauskustannuksia alhaisempi. Sama koskee myös tilanteita, joissa korjaus ajoneuvon iän, ominaisuuksien tai varaosien huonon saatuuden vuoksi olisi vaikeata.

Kertakorvauksena maksetaan enintään omaisuudella välttämättä ennen vahinkohetkeä ollut käypä hinta vähennettynä sen hinnalla vahinkotapahtuman jälkeen sekä omavastuulla.

6.3.3 Tilalle hankkiminen

Vakuutusyhtiö voi korvata esinevahingon hankkimalla vaurioituneen tai varastetun omaisuuden tilalle vastaavanlaista omaisuutta. Tällöin vahingoittunut omaisuus siirtyy vakuutusyhtiön omaisuudeksi.

Jos korvaukseen oikeutettu ei halua tilalle hankittavan vastaavaa omaisuutta, vaikka se olisikin mahdollista, niin rahakorvauksen määrä lasketaan siitä hinnasta, jolla vakuutusyhtiö voisi hankkia tilalle vastaavan omaisuuden. Tästä hinnasta tehdään ehtokohtaan 6.4.4 mukaiset vähennykset. Vakuutusyhtiöllä on oikeus määrätä hankintapaikka tai tavarantoimittaja.

6.3.4 Lunastus

Vakuutusyhtiö voi korvata esinevahingon lunastamalla ajoneuvon ja sen varusteet käyvästä hinnasta tai mikäli vakuutukseen sisältyy Lunastusturva, sen sääntöjen mukaan. Omistusoikeus ajoneuvon ja varusteisiin siirtyy lunastustapauksessa vakuutusyhtiölle, ellei toisin sovi.

6.3.4.1 Lunastusturva

Lunastusturvasta maksetaan korvaus ajoneuvon lunastustilanteissa seuraavien sääntöjen mukaan:

Uusarvolunastus

Ajoneuvo lunastetaan uuden samanlaisen ajoneuvon käteismyyntihinnasta vahinkohetkellä tai jos ajoneuvoa ei ole enää myynnissä, siitä käteismyyntihinnasta, joka ajoneuvolla oli silloin, kun ajoneuvo viimeksi oli uutena myynnissä, jos

- ajoneuvon ensirekisteröinnistä on kulunut enintään kolme (3) vuotta
- ajoneuvolla on ajettu enintään 60 000 kilometriä
- korjauskustannusten arvioitu määrä on yli 50 prosenttia uuden samanlaisen ajoneuvon edellä mainitusta hinnasta vahinkohetkellä tai kun sellainen viimeksi on ollut myynnissä ja
- ajoneuvo on ensirekisteröinnistä alkaen ollut vain vakuutusnottajan omistuksessa tai hallinnassa tai vakuutusnottaja on hankkinut ajoneuvon kyseisen automerkin valtuutetulta jälleenmyyjältä, jolla ajoneuvo on ollut uudesta lähtien esittelyautona tai työsuhteautona.

Käypä hinta + 30 prosenttia

Jos edellä mainitut uusarvolunastuksen edellytykset eivät täyty, ajoneuvo lunastetaan välittömästi sillä ennen vahinkoa olleesta käyvästä hinnasta korotettuna 30 prosentilla, jos korjauskustannusten arvioitu määrä on yli 60 prosenttia ajoneuvon käyvästä hinnasta.

Korvauksena suoritetaan kuitenkin enintään uuden samanlaisen ajoneuvon käteismyyntihintaa vahinkohetkellä tai kun sellainen viimeksi on ollut myynnissä. Käytettyä hankintaa ajoneuvosta ei korvata kuitenkaan enempää kuin sen hankintahetken käypä hinta.

Kun korvausta maksetaan Lunastusturvasta, omavastuu on kuhunkin vakuutustapahtumaan sovellettavan omavastuun suuruinen.

Jos vakuutukseen sisältyy Rahoitusturva, Lunastusturva on voimassa myös osamaksu-, rahoitus- tai leasing sopimuksen kohteen omistajan hyväksi.

6.4 Omavastuu ja muut vähennykset

6.4.1 Omavastuu

Korvauksesta vähennetään omavastuu. Omavastuun suuruus määräytyy vakuutuskiirjan ja näiden vakuutusehtojen mukaan.

Kun vakuutusnottajana on yksityishenkilö ja korvausta maksetaan saman vahinkotapahtuman johdosta useasta eri vakuutuksesta, vähennetään omavastuista vain suurin. Jos vakuutusnottajalla on yritys- tai yhteisötunnus, korvauksista vähennetään kuitenkin aina kullekin kohteelle sovittu omavastuu.

Omavastuuta ei vähennetä palovahingon torjumis- ja rajoittamiskustannuksista.

Jos vahinko sattuu alueella, joilla harjoitetaan nopeus- tai ajoharjoittelua tai muuta siihen rinnastettavaa toimintaa, omavastuu on kolminkertainen, kuitenkin aina vähintään 20 prosenttia vahingon määrästä. Tämä ei kuitenkaan koske liikenneopettajan antamaa ajo-oikeuden saamiseen liittyvää ajokoulutusta.

Vertaisvuokrauksen aikana sattuneissa vahingoissa omavastuu on kaikissa vakuutusturvissa vähintään 1 000 euroa.

Pohjoismaiden ja Viron ulkopuolella sattuneissa vahingoissa omavastuu on kaksinkertainen. Vastuuturvissa ulkomaille omavastuu on kuitenkin vakuutuskirjaan merkityn suuruinen.

Kun korvausta maksetaan Lunastusturvasta, omavastuu on kuhunkin vakuutustapahtumaan sovellettavan omavastuun suuruinen.

6.4.2 Henkilön menettelyn vaikutus korvausta vähentävänä

Korvausta suoritetaan vain erityisestä syystä, jos vakuutettu tai häneen samaistettava henkilö on aiheuttanut vakuutustapahtuman kuljettaessaan ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus oli ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillea tai että hänellä oli vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, taikka hän on aiheuttanut vakuutustapahtuman kuljettaessaan ajoneuvoa muuten alkoholin tai muun huumaaavan aineen vaikutuksen alaisena taikka alkoholin ja muun huumaaavan aineen yhteisvaikutuksen alaisena niin, että hänen kykynsä virheettömiin suorituksiin oli tuntuvasti huonontunut.

Jos joku on kärsinyt vahingon kuljettaessaan ajoneuvoa alkoholin tai muun huumaaavan aineen vaikutuksen alaisena taikka alkoholin ja muun huumaaavan aineen yhteisvaikutuksen alaisena muutoin kuin edellä mainituissa tapauksissa, voidaan hänelle maksettavaa korvausta alentaa sen mukaan, mikä oli hänen osuutensa vahinkoon.

Vakuutusyhtiö voi alentaa korvausta tai evätä sen kokonaan siltä vakuutetulta tai häneen samastettavalta henkilöltä, joka on

- aiheuttanut vakuutustapahtuman tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella
- aiheuttanut vahingon käyttäessään ajoneuvoa rikolliseen tarkoitukseen tai rikoksen tai sen tekijän suostumiseen
- laiminlyönyt vakuutuksen suojeleuhjeiden noudattamisen (ehtokohta 5 ja yleiset sopimusehdot, ehtokohta 5.1.1)
- laiminlyönyt vahingon torjumis- ja rajoittamistoimet (yleiset sopimusehdot, ehtokohta 5.2.1).

6.4.2.1 Samastaminen

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, sovelletaan vastaavasti henkilöön

- joka vakuutetun suostumuksella on vastuussa vakuutuksen kohteena olevasta moottoriajoneuvosta tai hinnattavasta ajoneuvosta
- joka omistaa vakuutetun omaisuuden yhdessä vakuutetun kanssa ja käyttää sitä yhdessä hänen kanssaan
- joka asuu vakuutetun kanssa yhteisessä taloudessa ja käyttää vakuutuksen kohdetta hänen kanssaan.

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysymys on suojeleuhjeen noudattamisesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön, jonka tehtävänä vakuutuksenottajan olevan työ- tai virkasuhteen perusteella on huolehtia suojeleuhjeen noudattamisesta.

6.4.2.2 Vakuutusyhtiön takautumisoikeus autovahingoissa

Sen lisäksi, mitä yleisten sopimusehtojen kohdassa 12 on mainittu, vakuutusyhtiöllä on oikeus vaatia maksamansa korvaus seuraavissa tilanteissa:

Vakuutusyhtiölle siirtyä maksettua korvausmäärään asti vakuutetun oikeus saada korvausta moottoriajoneuvon omistajalta, haltijalta, kuljettajalta tai matkustajalta, jos tämä on aiheuttanut vakuutustapahtuman

- tahallaan tai törkeällä tuottamuksella
- huolimattomuudellaan ajettaessa luvottomasti käyttöön otetulla ajoneuvolla
- kuljettaessaan ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus ajon aikana tai sen jälkeen oli vähintään 1,2 promillea tai että hänellä oli vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, taikka hän on aiheuttanut vahingon kuljettaessaan ajoneuvoa muuten alkoholin tai muun huumaaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksen alaisena taikka alkoholin ja muun huumaaavan aineen yhteisvaikutuksen alaisena niin, että hänen kykynsä virheettömiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut.

Vakuutetun oikeus saada korvausta jonkun muun vakuutuksen tai takuun perusteella, lain nojalla tai julkisista varoista siirtyä vakuutusyhtiölle sen maksamaan määrään saakka.

6.4.3 Verolainsäädännön vaikutus korvauksen määrään

Korvauksen määrää laskettaessa otetaan huomioon verotusta säätelevät lait.

6.4.4 Vähennysten laskemisjärjestys

Omavastuut ja muut vähennykset vähennetään korvattavan vahingon määrästä peräkkäisinä laskutoimituksina seuraavassa järjestyksessä:

- 1) mahdollisen veron määrä
- 2) käyttöikäen perustuva vähennys (ikävähennys)
- 3) omavastuu
- 4) prosenttimääräinen omavastuu/lisäomavastuu
- 5) henkilön menettelyyn perustuva korvauksen mahdollinen vähentäminen.